

Nans de Gelida

Gelida

Ubicació

Comarca: Alt Penedès

Coordenades:

Latitud: 41.440985147536

Longitud: 1.8631911277771

UTM Est (X): 405032

UTM Nord (Y): 4588337

Classificació

Número de fitxa 08091 - 387

Àmbit: Patrimoni moble

Tipologia Objecte

Estil / època: Contemporani

Segle XXI

Any 2022

Autoria de l'element: Ramon Aumedes i Farré (escultor)

Estat de conservació Bo

Protecció Inexistent

Tipus de protecció: Inexistent

Accés Restringit

Ús actual: Lúdic/Cultural

Titularitat Pública

Titular: Ajuntament de Gelida. Plaça de la vila, 12. 08790 GELIDA

Autoria de la fitxa Martí Picas. INSITU SL

Data de registre de la fitxa: dc., 12/06/2024 - 17:49

Descripció

Els quatre Nans de Gelida, tenen unes mides aproximades de 40 x 80 cm. Es tracta de dues parelles, una de jove i una de la tercera edat a jutjar per les faccions que presenten. Els actuals Nans de Gelida, estrenats l'any 2022 van ser un regal altre cop a la ciutat, de la mà de Montserrat Rovira i Casadevall. Aquesta reproducció es va fer a partir d'una única fotografia que consta de l'existència dels Nans de 1916, així com del dibuix que feu Joan Amades, publicat al Volum 3 del Costumari Català, i en el qual només figuren 3 dels quatre capgrossos. Segons E. Caraffi, possiblement Amades va dibuixar els Nans de Gelida, a partir de la fotografia, ja que només n'hi figuren 3, i en realitat al poble n'hi havia quatre. Segons el fulletó publicat per l'Ajuntament de Gelida, els nans de Gelida eren particularment similars als Nans Nous de la Patum de Berga.

Els capgrossos són figures de cartró pedra o altres materials lleugers, amb caps desproporcionadament grans en relació amb el cos, que sovint estan vestits amb roba vistosa i de colors vius. Aquests personatges són manipulats per persones que els porten sobre les espatlles i que ballen i desfilen al ritme de la música, interactuant amb el públic, especialment amb els nens.

Història

Els Nans o capgrossos van ser un regal de Vicenç Perelló al poble per la festa major de l'any 1916. En un context de crisi municipal, va decidir regalar quatre capgrossos al poble, per obsequiar-ne la Festa Major.

Vicenç Perelló nascut a Barcelona el 1891 i morí el 1917. Possiblement el relaciona amb Gelida la recerca d'un entorn més saludable per viure, motiu pel qual es traslladà al poble com estiuvejant per fer estades a cal Nen. De família ben posicionada i amb recursos econòmics, era propietari de la Llibreria Perelló que acabaria sent Editorial Perelló. Va estar, malgrat la seva joventut, molt implicat i en contacte amb la colònia cultural de Gelida.

En una acta municipal de l'any 1916, del 26 d'agost, es fa constar l'agraïment municipal pel regal dels 5 capgrossos, amb les seves pertinents vestimentes, perquè puguin acompanyar els seguicis populars de les passades i actes de Festa Major. Els capgrossos possiblement van desaparèixer durant la Guerra Civil, ja que segons explica Caraffi (2023) als inventaris municipals hi figuren des de l'any 1916 fins a l'any 1934.

Els Nans actuals són obra de l'escultor Ramon Aumedes i Farré (1950), originari de Guissona i resident a Granollers. Aumedes va establir el seu propi taller el 1973, on ha treballat de forma ininterrompuda i exclusiva fins a l'actualitat. A partir de l'any 1984, ha combinat la seva activitat en l'escultura amb la construcció de gegants, dracs, caps grossos i altres peces de grans dimensions. Aquest treball es va fer al seu taller, anomenat "Taller Sarandaca", ubicat dins les instal·lacions de la Fàbrica de les Arts Roca Umbert a Granollers.

Joan Amades (1935), va definir la funció dels Nans de Gelida, en la seva publicació: "Gegants, Nans i altres entremesos". Diu: "Els Nans, doncs, són una conseqüència de l'existència dels Gegants, i sols tenen raó de ser al costat d'aquests, prop dels quals sempre es troben. Amb el pas del temps s'han desviat de la raó de ser inicial, d'estret parentiu amb els Gegants, i han format comparses isolades del tot. En algunes localitats petites on no poden sostenir una parella de Gegants, mantenen una nombrosa paleta de Nans, com al Pla de Cabra, Gelida, Menàrguens i d'altres".

Tot i tenir la referència que Perelló els va regalar al poble l'any 1916, els Nans de Gelida molt possiblement són més antics. Sovint els Nans podien ser llogats per altres localitats fins al moment en què se n'efectuava la compra, i els personatges que es venien eren els que el taller de fabricació tenien en estoc.

Bibliografia

CARAFÍ, Enric (2023). "Vicenç Perelló I Pons (1891-1917) Un dandi a la Gelida modernista". Programa Festa Major 2023, pp. 82 - 91.

S.A., *Fulletó els Nans centenaris de Gelida*, Ajuntament de Gelida, Regidora de Cultura.

Enllaços d'interès:

[Programa de Festa Major 2023](#)

[Costumari Català. Volum 3. Joan Amades](#)

